A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2015. december 17.*

„Előzetes döntéshozatal — Elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások — 2002/20/EK irányelv — 12. és 13. cikk — Igazgatási díjak — A létesítménytelepítési jogok díjai — Hatály — Önkormányzati szabályozás — A mobiltávközlési közvetítő antennákat terhelő adó”

A C-454/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a tribunal de première instance de Bruxelles (brüsszeli elsőfokú bíróság, Belgium) a Bírósághoz 2013. augusztus 13-án érkezett, 2013. május 17-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Proximus SA**, korábban Belgacom SA,

és

a **Commune d’Etterbeek** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: M. Ilešič, a második tanács elnöke, a harmadik tanács elnökeként eljárva, C. Toader, D. Šváby, E. Jarašiūnas (előadó) és C. G. Fernlund bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. szeptember 3-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Proximus SA, korábban Belgacom SA, képviseletében B. Den Tandt és H. De Bauw advocaten,

– a commune d’Etterbeek képviseletében I. Lemineur, P. Vassart és T. Swennen avocats,

– az Európai Bizottság képviseletében J. Hottiaux és L. Nicolae, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: francia.

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (engedélyezési irányelv) (HL L 108., 21. o., magyar nyelvű különkiadás: 13. fejezet, 29. kötet, 337. o.) 12. és 13. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a Proximus SA, korábban Belgacom SA, és a commune d'Etterbeek (etterbeeki önkormányzat, Belgium) között az említett önkormányzat területén elhelyezett mobiltávközlési közvetítő antennákra kivetett adó tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 Az engedélyezési irányelv „Cél és hatály" című 1. cikkének (2) bekezdése kimondja:

„Ezt az irányelvet az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására vonatkozó engedélyekre kell alkalmazni."

4 Az engedélyezési irányelv „Fogalommeghatározások" című 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint az „általános felhatalmazás" nem más, mint „a tagállam által létrehozott jogi keretszabályozás, amely ennek az irányelvnek megfelelően biztosítja az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására vonatkozó jogokat, és az elektronikus hírközlő hálózatok, illetve elektronikus hírközlési szolgáltatások valamennyi típusára vagy egyedi típusaira alkalmazandó, az ágazatra jellemző kötelezettségeket állapít meg".

5 Az említett irányelv 12. cikke az általános felhatalmazás keretében szolgáltatást nyújtó vagy hálózatot szolgáltató vállalkozásokra, illetve a használati joggal rendelkező vállalkozásokra a tagállamok által kivethető igazgatási díjakra, valamint e díjak kivetési módjára vonatkozik.

6 Az engedélyezési irányelvnek „A használati jogok és a létesítménytelepítési jogok díjai" című 13. cikke értelmében:

„A tagállamok feljogosíthatják az illetékes hatóságot arra, hogy olyan díjakat vessen ki a rádiófrekvencia- vagy számhasználati jogokért, illetve az állami vagy magántulajdonú ingatlanokon, azok felett vagy alatt létesítmények telepítésére vonatkozó jogokért, amelyek tükrözik az ilyen erőforrások optimális felhasználásának biztosítására vonatkozó igényt. A tagállamok biztosítják, hogy az ilyen díjak tárgyilagos mérce szerint indokoltak, átláthatóak, megkülönböztetéstől mentesek [helyesen: hátrányos megkülönböztetéstől mentesek] és a céljukkal arányosak legyenek, és hogy megállapításuk [az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv) (HL L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás: 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.)] 8. cikkében szereplő célkitűzések figyelembevétele mellett történjen."

A belga jog

7 2007. február 26-án az etterbeeki önkormányzat képviselőtestülete a mobiltávközlési közvetítő antennák utáni éves adó bevezetéséről szóló adórendeletet (a továbbiakban: adórendelet) fogadott el, amely 2007. január 1-jétől 2013. december 31-ig volt alkalmazandó.

8 Az adórendelet 1. cikke kimondja, hogy ez az adó az „etterbeeki önkormányzat területén elhelyezett mobiltávközlési közvetítő antennákra alkalmazandó”, és hogy a „mobiltávközlési közvetítő antenna” fogalma „minden olyan antenn[ára vonatkozik], amely a mobiltávközlést lehetővé tévő elektromágneses hullámok adására vagy vételére alkalmas, függetlenül attól, hogy az összeköttetésben van-e valamely külön állomással, továbbá hogy rögzítve van-e póznához vagy tartóoszlophoz”.

9 Ezen adórendelet 2. cikkének első bekezdése előírja, hogy az alapügyben szóban forgó adó összege évente 4000 euró egységenként, azzal hogy az adórendelet 3. cikke szerint ez az összeg évente 2%-os mértékben növekedhet.

10 Az említett adórendelet 4. cikke szerint ezt az adót „egyetemlegesen meg kell fizetnie minden olyan természetes vagy jogi személynek, aki valamely mobiltávközlési közvetítő antennán fennálló dologi jog vagy hasznosítási jog jogosultja. Amennyiben ugyanaz az antenna több természetes vagy jogi személy közös tulajdonában áll, vagy azt közösen hasznosítják, az adót valamennyi tulajdonostársnak és a dologi jog vagy hasznosítási jog valamennyi együttes jogosultjának egyetemlegesen kell megfizetnie”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

11 A Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, hogy a Belgacom SA, amelynek a Proximus SA a jogutódja, nyilvános távközlési hálózatot üzemeltet, és ezen a címen az etterbeeki önkormányzat területén elhelyezett mobiltávközlési közvetítő antennák tulajdonosa és üzemeltetője.

12 Az etterbeeki önkormányzat hatóságai a 2009-es adóév tekintetében az adórendelet alapján az alapügyben szóban forgó adó kivetéséről szóló adómegállapító határozatokat bocsátottak ki a Belgacom Mobile SA-val szemben 108 201,60 euró teljes összeg vonatkozásában. Ezen adómegállapító határozattal szemben panaszt terjesztettek elő az etterbeeki önkormányzat polgármesteri és alpolgármesteri testületénél. Mivel a panaszt elutasították, a Belgacom SA keresetet nyújtott be a tribunal de première instance de Bruxelles (brüsszeli elsőfokú bíróság) előtt.

13 A kérdést előterjesztő bíróság előtti keresetének alátámasztására a Belgacom SA úgy érvelt, hogy a szóban forgó adómegállapító határozatok nem egyeztethetők össze az engedélyezési irányelvvel, mivel ez az irányelv a 12. és 13. cikkében foglalt díjak kivételével megtiltja a mobiltelefon-szolgáltatókat terhelő adókat. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az alapügyben szóban forgó adó az engedélyezési irányelv hatálya alá tartozik, mivel a mobiltávközlési közvetítő antennák az ezen irányelv szerinti „létesítménynek” minősülnek. Mindazonáltal ez az adó nem felel meg az említett irányelv 13. cikkében foglalt feltételeknek.

14 Az etterbeeki önkormányzat azt állította, hogy az engedélyezési irányelv hatálya csak a hálózatokhoz való hozzáférés feltételeinek meghatározására terjed ki. Ezen önkormányzat szerint az alapügyben szóban forgó adó nem minősül sem az engedélyezési irányelv 13. cikkében említett díjnak, sem pedig az ezen irányelv 12. cikkében említett díjnak. Ez az adó azon gazdasági tevékenységhez kapcsolódó adónak minősül, amelyet az létesítmények elhelyezésére vonatkozó bármilyen engedélytől függetlenül az antennáknak az önkormányzat területén való elhelyezkedésére történő utalással határoznak meg.

15 Ezen észrevételeket figyelembe véve a kérdést előterjesztő bíróságban kétségek merültek fel az engedélyezési irányelv 12. és 13. cikkének az alapügyben való alkalmazhatóságát illetően.

16 Ilyen körülmények között a tribunal de première instance de Bruxelles (brüsszeli elsőfokú bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni az [engedélyezési] irányelv 12. és 13. cikkét, hogy azokkal ellentétes az, hogy valamely nemzeti hatóság vagy önkormányzat szabályozása az állami vagy magántulajdonú ingatlanon létesített, az általános felhatalmazás hatálya alá tartozó tevékenységek folytatása keretében használt mobil távközlési infrastruktúrákra költségvetési célból adót vessen ki?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

17 A kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az engedélyezési irányelv 12. és 13. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes, ha az alapügyben szóban forgóhoz hasonló adót vetnek ki minden olyan természetes vagy jogi személyre, aki valamely mobiltávközlési közvetítő antennán fennálló dologi jog vagy hasznosítási jog jogosultja.

18 Elöljáróban arra kell emlékeztetni, hogy az engedélyezési irányelv 1. cikkének (2) bekezdése értelmében ezt az irányelvet az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására vonatkozó engedélyekre kell alkalmazni.

19 Ez az irányelv nem csupán az általános felhatalmazások, illetve a rádiófrekvencia- vagy számhasználati jogok odaítélésével kapcsolatos eljárásokra, és ezen felhatalmazások tartalmára vonatkozó szabályokat ír elő, hanem az említett eljárásokhoz kötődő azon pénzügyi terhek természetére és terjedelmére vonatkozó szabályokat is, amelyeket a tagállamok az elektronikus hírközlési szolgáltatások ágazatában vethetnek ki a vállalkozásokra (lásd: Belgacom és Mobistar ítélet, C-256/13 és C-264/13, EU:C:2014:2149, 29. pont; Base Company ítélet, C-346/13, EU:C:2015:649, 15. pont).

20 Amint az a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, az engedélyezési irányelv szerint a tagállamok az irányelvben említetteken kívül nem vethetnek ki az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásáért egyéb adókat és illetékeket (Base Company ítélet, C-346/13, EU:C:2015:649, 16. pont; lásd még ebben az értelemben: Vodafone España és France Telecom España ítélet, C-55/11, C-57/11 és C-58/11, EU:C:2012:446, 28. és 29. pont; Belgacom és Mobistar ítélet, C-256/13 és C-264/13, EU:C:2014:2149, 30. pont).

21 Következésképpen ahhoz, hogy az engedélyezési irányelv rendelkezései az alapügyben szóban forgóhoz hasonló adóra alkalmazhatók legyenek, az adó adóztatandó tényállásának az általános felhatalmazási eljáráshoz kell kapcsolódnia, amely az engedélyezési irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján biztosítja az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására vonatkozó jogot (Base Company ítélet, C-346/13, EU:C:2015:649, 17. pont; lásd még ebben az értelemben: Fratelli De Pra és SAIV ítélet, C-416/14, EU:C:2015:617, 41. pont; Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-485/11, EU:C:2013:427, 30., 31. és 34. pont; Vodafone Malta és Mobisle Communications ítélet, C-71/12, EU:C:2013:431, 24. és 25. pont).

22 Ebben a tekintetben a Bíróság az engedélyezési irányelv 12. cikkét illetően emlékeztetett arra, hogy az olyan adó, amelynek adóztatandó tényállása nem az elektronikus hírközlési szolgáltatások piacára való belépést lehetővé tevő általános felhatalmazási eljáráshoz kapcsolódik, nem tartozik e 12. cikk hatálya alá (lásd többek között: Vodafone Malta és Mobisle Communications ítélet, C-71/12, EU:C:2013:431, 25. pont; Fratelli De Pra és SAIV ítélet, C-416/14, EU:C:2015:617, 41. pont).

23 Az engedélyezési irányelv 13. cikkét illetően a Bíróság emlékeztetett arra, hogy ez a rendelkezés nem vonatkozik minden olyan díjra, amelynek az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtását lehetővé tevő infrastruktúra alávethető (Belgacom és Mobistar ítélet, C-256/13 és C-264/13, EU:C:2014:2149, 34. pont; Base Company ítélet, C-346/13, EU:C:2015:649, 18. pont).

24 Ez a cikk ugyanis a rádiófrekvencia- vagy számhasználati jogok, illetve az állami vagy magántulajdonú ingatlanokon, azok felett vagy alatt létesítmények telepítésére vonatkozó jogok díjai kivetésének módjára vonatkozik (Belgacom és Mobistar ítélet, C-256/13 és C-264/13, EU:C:2014:2149, 31. pont; Base Company ítélet, C-346/13, EU:C:2015:649, 19. pont).

25 A jelen esetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapügyben szóban forgó adót „egyetemlegesen meg kell fizetnie minden olyan természetes vagy jogi személynek, aki valamely mobiltávközlési közvetítő antennán fennálló dologi jog vagy hasznosítási jog jogosultja”, azaz az „etterbeeki önkormányzat területén elhelyezett […] minden olyan antenn[ára vonatkozik], amely a mobiltávközlést lehetővé tévő elektromágneses hullámok adására vagy vételére alkalmas, függetlenül attól, hogy az összeköttetésben van-e valamely külön állomással, továbbá hogy rögzítve van-e póznához vagy tartóoszlophoz”.

26 Amint az a Bíróság elé terjesztett észrevételekből kitűnik, ezen adó esetében – amelyet minden olyan természetes vagy jogi személyre kivetnek, aki valamely mobiltávközlési közvetítő antennán fennálló dologi jog vagy hasznosítási jog jogosultja, függetlenül attól, hogy rendelkezik-e az engedélyezési irányelv alapján megadott felhatalmazással – nem tűnik úgy, hogy az adóztatandó tényállás kapcsolódna a vállalkozásokat elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtására jogosító általános felhatalmazási eljáráshoz, amit mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

27 Ezenkívül a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az engedélyezési irányelv 13. cikkében alkalmazott „létesítmények” szó az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtását lehetővé tévő tárgyi infrastruktúrára utal, a „telepíteni” szó pedig azoknak az érintett köz- vagy magántulajdonú ingatlanokon történő fizikai elhelyezésére (Belgacom és Mobistar ítélet, C-256/13 és C-264/13, EU:C:2014:2149, 33. pont; Base Company ítélet, C-346/13, EU:C:2015:649, 21. pont).

28 Így, noha az alapügyben szóban forgó adót minden olyan természetes vagy jogi személyre kivetik, aki valamely mobiltávközlési közvetítő antennán fennálló dologi jog vagy hasznosítási jog jogosultja, amely antennák az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtását lehetővé tévő tárgyi infrastruktúrának minősülnek, nem tűnik úgy, hogy az említett adó rendelkezne azon díj jellemzőivel, amelyet az elektronikus hírközlő hálózatokat és elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokra a létesítmények telepítésére vonatkozó jog ellenében vetnek ki.

29 A fenti megfontolásokra tekintettel a feltett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az engedélyezési irányelv 12. és 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes, ha az alapügyben szóban forgóhoz hasonló adót vetnek ki minden olyan természetes vagy jogi személyre, aki valamely mobiltávközlési közvetítő antennán fennálló dologi jog vagy hasznosítási jog jogosultja.

A költségekről

30 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (engedélyezési irányelv) 12. és 13. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes, ha az alapügyben szóban forgóhoz hasonló adót vetnek ki minden olyan természetes vagy jogi személyre, aki valamely mobiltávközlési közvetítő antennán fennálló dologi jog vagy hasznosítási jog jogosultja.

Aláírások